

10 Ιουλίου, 1991

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΧΑΡΙΤΙΝΗ ΣΚΟΥΦΑΡΗ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 908/87).

Ακυρωτική Απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου — Επανεξέταση —
Ακύρωση επίδικης απόφασης λόγω παράλειψης ακρόασης της αι-
τήτριας — Επανεξέταση από νέο Διευθυντή χωρίς νέα έρευνα —
Δόθηκε εκ των υστέρων το δικαίωμα ακρόασης — Η εκ των υστέ-
ρων ακρόαση της αιτήτριας δεν θεραπεύει την παράλειψη της 5
προηγούμενης διοικητικής απόφασης — Η διοίκηση όφειλε να
προβεί σε νέα έρευνα για να εκδώσει νέα απόφαση στηριζόμενη
στην σύμφωνη ακρόαση.

Μετά την έκδοση ακυρωτικής απόφασης του Ανωτάτου Δικα-
στηρίου στην προσφυγή της αιτήτριας αρ. 213/81 με την οποία 10
ακυρώθηκε απόφαση των καθ' ων η αίτηση να μην καταβάλουν
στην αιτήτρια τις προσαυξήσεις για το 1974, για το λόγο ότι δεν
είχε δοθεί στην αιτήτρια το δικαίωμα ακρόασης επί του θέματος,
οι καθ' ων η αίτηση κάλεσαν την αιτήτρια προς ακρόαση επί του 15
θέματος με στόχο τη συμμόρφωση με την πιο πάνω απόφαση του
Ανωτάτου Δικαστηρίου. Ο Διευθυντής του Τμήματος Υπηρεσιών
Κοινωνικής Ευημερίας που δέχθηκε και συζήτησε με την αιτήτρια
αποφάσισε πως δεν ήταν δυνατόν να αναθεωρήσει την απόφαση
του προκατόχου του.

Η αιτήτρια προσβάλλοντας την πιο πάνω απόφαση του Διευθυ-
νή με την προσφυγή αυτή, ισχυρίστηκε πως ο Διευθυντής όφειλε, 20
ως νέος Διευθυντής, να διεξάγει νέα έρευνα για να διαμορφώσει,
με βάση τα τότε δεδομένα, δική του γνώμη και απόφαση, πράγμα
το οποίο δεν έκανε.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, 25

αποφάσισε ότι:

5 Όπως φαίνεται από τον φάκελλο της υπόθεσης δεν υπάρχει κανένα στοιχείο που να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι διεξήχθη οποιαδήποτε νέα έρευνα σχετικά με το όλο θέμα για σκοπούς επανεξέτασης και συμμόρφωσης προς την ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

10 Το γεγονός ότι δόθηκε στην αιτήτρια το δικαίωμα να ακουστεί δεν θεραπεύει την παράλειψη της προηγούμενης απόφασης γιατί η παράλειψη ακροάσεως δεν θεραπεύεται εκ των υστέρων. Η εκδούσασα την πράξη αρχή δεν μπορεί να λάβει εκ των υστέρων υπόψη την υπεράσπιση του ενδιαφερομένου και να επιβεβαιώσει την πράξη της. Είναι όμως δυνατή η έκδοση νέας διοικητικής πράξης ισχύουσας εκ nunc και στηριζόμενη στην όψιμη ακρόαση.

15 Η επίδικη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί για έλλειψη επαρκούς έρευνας.

Επίδικη απόφαση ακυρώνεται με έξοδα.

Προσφυγή.

20 Προσφυγή εναντίον της παράλειψης και/ή των καθ' ων η αίτηση να αναθεωρήσουν την απόφασή τους που ακυρώθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο με την οποία είχαν παραλείψει να καταβάλουν στην αιτήτρια αναδρομική προσαύξηση για το 1974.

Α.Σ. Αγγελίδης, για την αιτήτρια.

25 *Γ. Φράγκου (Κα.), Ανώτερη Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.*

Cur. adv. vult.

30 ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την προσφυγή αυτή η αιτήτρια προσβάλλει την παράλειψη ή/και άρνηση των καθ' ων η αίτηση να αναθεωρήσουν απόφασή τους που ακυρώθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, με την οποία είχαν παραλείψει να καταβάλουν σ' αυτή αναδρομική προσαύξηση για το 1974.

Η αιτήτρια διορίστηκε στην προσωρινή θέση Διευθύ-

ντριας Ξενώνος Αναπροσαρμόστων Νεανίδων το 1969, και στη μόνιμη θέση Διευθύντριας Ξενώνος, επί δοκιμασία, από την 1 Ιανουαρίου, 1973, με πρώτη ημερομηνία προσαύξεσης την 1 Ιουλίου, 1974, σύμφωνα με επιστολή της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (Ε.Δ.Υ.) προς αυτήν, ημερ. 27 Σεπτεμβρίου, 1973. 5

Ο χρόνος δοκιμασίας της αιτήτριας, όμως, παρατάθηκε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου, 1976, επειδή η υπηρεσία της δεν είχε θεωρηθεί ικανοποιητική. Η Ε.Δ.Υ. πληροφόρησε σχετικά την αιτήτρια με επιστολή ημερ. 26 Νοεμβρίου, 1975. 10
Επειδή όμως για το μεγαλύτερο μέρος της παράτασης, δηλαδή από 1 Ιανουαρίου, 1975 μέχρι 14 Αυγούστου, 1976, ο Ξενώνας Αναπροσαρμόστων Κορασίδων δεν είχε λειτουργήσει, και η αιτήτρια εκτελούσε άλλα καθήκοντα, τα οποία της είχαν ανατεθεί, όχι όμως σχετικά με τη θέση 15 που κατείχε, ο Τμηματάρχης της, με επιστολή του προς την Ε.Δ.Υ. ημερ. 28 Φεβρουαρίου, 1977, δήλωσε ότι δεν ήταν σε θέση να εκφράσει γνώμη ως προς την καταλληλότητά της για μονιμοποίηση στη θέση Διευθύντριας. Τελικά ο διορισμός της επικυρώθηκε στις 3 Μαρτίου, 1978. 20

Η αιτήτρια, με επιστολή της ημερ. 29 Σεπτεμβρίου, 1978, προς τον Αν. Διευθυντή Τμήματος Κοινωνικής Ευημερίας, ζήτησε να διευθετηθεί το θέμα των προσαυξήσεών της του Ιουλίου 1974 και Ιουλίου 1975, που εν τω μεταξύ δεν της είχαν καταβληθεί, με αποτέλεσμα οι απολαβές της από τότε να είναι μειωμένες. 25

Η αιτήτρια, με επιστολή ημερ. 6 Απριλίου, 1981, πληροφορήθηκε ότι δικαιούτο σε αναδρομική προσαύξηση για το 1975 μόνο, αλλά όχι για το 1974. Εναντίον της απόφασης αυτής η αιτήτρια καταχώρησε την Υπ. Αρ. 213/81. Με 30 απόφαση ημερ. 21 Ιουνίου, 1986, το Δικαστήριο αποδέχτηκε την προσφυγή της αιτήτριας, θεώρησε ότι από τους σχετικούς φακέλους της διοίκησης δεν προέκυπταν οι λόγοι για τους οποίους δεν καταβλήθηκαν οι προσαυξήσεις της και απεφάσισε ότι η επίδικη απόφαση έπρεπε να ακυρωθεί 35 γιατί θα έπρεπε προηγουμένως να είχε δοθεί στην αιτήτρια το δικαίωμα ακρόασης επί του θέματος.

Στις 26 Αυγούστου, 1987, σε συνάντηση που έγινε μεταξύ της αιτήτριας, του Διευθυντή Υπηρεσίας Κοινωνικής Ευημερίας και δύο άλλων Λειτουργών του Τμήματος, της
 5 ζητήθηκε να "ακουστεί" σχετικά με το περιεχόμενο της επιστολής ημερ. 12 Δεκεμβρίου, 1974 που της είχε σταλεί, στην οποία αναφέροντο τα ακόλουθα:

"Λυπούμαι να σας πλήροφορήσω ότι υπό το φως των κατά καιρούς εκθέσεων λειτουργιών του Τμήματος, των αρμοδίων διά την εποπτεία του έργου σας, ως
 10 και προσφάτου εκθέσεως του Επαρχιακού Λειτουργού Ευημερίας, δεν θα δυνηθώ να εισηγηθώ την προς υμάς παροχήν της ετησίας προσαυξήσεως ή την μονιμοποίησίν σας εις την θέσιν την οποίαν κατέχετε. Οι λόγοι οι οποίοι επιβάλλουν την εν λόγω απόφασιν, και οι
 15 οποίοι είναι παρόμοιοι εκείνων οι οποίοι εξετάθησαν προς υμάς κατά την συνάντησιν της 25.6.1974, είναι οι κάτωθι:-

- Αδυναμία και ελλείψεις εις τον χειρισμόν νεανίδων με έντονα προβλήματα συμπεριφοράς.

20 - Αδυναμία εις την αξιοποίησιν του προσωπικού του Ιδρύματος.

- Ανεπάρκεια γνώσεων και ικανοτήτων διά την διεύθυνσιν του Ιδρύματος Απροσαρμόστων Κορασίδων.

25 Εάν έχετε οιοσδήποτε λόγους διά τους οποίους πιστεύετε ότι η θέσις του Τμήματος δεν είναι ορθή, δύνασθε να αναφέρητε τούτους μέσω του Διευθυντού, προς τον Πρόεδρον της Επιτροπής Δημοσίας Υπηρεσίας."

Η αιτήτρια διαφώνησε με το περιεχόμενο της επιστολής, δίνοντας τις δικές της σχετικές εξηγήσεις.

30 Με επιστολή του ημερ. 5 Σεπτεμβρίου, 1987, ο Διευθυντής Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας πληροφόρησε το δικηγόρο της αιτήτριας ως ακολούθως:

"Έχω οδηγιές να αναφερθώ στην επιστολή σας προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ημερ. 16.6.87, σχετικά με την πελάτισσά σας Χαριτίνη Σκουφάρη. Όπως σας έχω αναφέρει σε σχετική μας συνάντηση, κάλεσα την κα Σκουφάρη στο γραφείο μου στις 26.8.87, με στόχο τη συμμόρφωση με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην προσφυγή της αρ. 213/81. Της εξετέθησαν και πάλι οι λόγοι για τους οποίους ο προκατόχος μου πήρε την απόφαση να μη συστήσει την παροχή προσαύξησης για το 1974 και αφού άκουσα και μελέτησα με προσοχή τις ενστάσεις και απόψεις της, κατέληξα στο συμπέρασμα πως δεν ήταν για μένα δυνατό να αναθεωρήσω την απόφαση του προκατόχου μου."

Εναντίον της απόφασης αυτής η αιτήτρια καταχώρησε την προσφυγή αυτή.

Είναι ο ισχυρισμός της αιτήτριας ότι ο Διευθυντής όφειλε, ως νέος Διευθυντής, κατά την επανεξέταση, να διεξάγει νέα δική του έρευνα για να διαμορφώσει, με βάση τα τότε πραγματικά και νομικά δεδομένα, δική του γνώμη και απόφαση, πράγμα το οποίο δεν έκαμε.

Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο του υπηρεσιακού φακέλου της αιτήτριας, που έχει κατατεθεί ενώπιον του Δικαστηρίου, εκτός από ένα σημείωμα ημερ. 30 Ιουλίου, 1987 (κυανούν 296-293) προς το Διευθυντή, το οποίο, όπως φαίνεται ετοιμάστηκε από το γραφείο του για ενημέρωσή του πριν καλέσει την αιτήτρια, και στο οποίο γίνεται απλώς μια χρονολογική αναφορά της όλης υπόθεσης, δεν υπάρχει κανένα άλλο στοιχείο που να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι διεξήχθη οποιαδήποτε νέα έρευνα σχετικά με το όλο θέμα, για σκοπούς επανεξέτασης και συμμόρφωσης προς την ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου.

Το γεγονός ότι δόθηκε στην αιτήτρια το δικαίωμα να ακουστεί κατά τη συνάντηση στις 26 Αυγούστου, 1987, δεν θεραπεύει την παράλειψη της προηγούμενης απόφασης, όπως σχετικά αναφέρεται στο ακόλουθο απόσπασμα από

το Στασινόπουλο: Το Δικαίωμα της Υπερασπίσεως Ενώπιον των Διοικητικών Αρχών (1974) στις σελ. 242-243:

5 "Θεραπεία της παραλείψεως της ακροάσεως εκ των υστέρων.- Η παράλειψις της ακροάσεως δεν θεραπεύεται εκ των υστέρων. Ούτως, εάν ο ενδιαφερόμενος, όστις δεν εκλήθη προς ακρόασιν, ενώ έδει να κληθή, υποβάλει μετά την έκδοσιν της πράξεως αναφοράν προς την εκδούσαν την πράξιν αρχήν, εις την οποίαν εκθέτει τας απόψεις του, δεν δύναται η αρχή αυτή να 10 είπη 'λαμβάνω τώρα υπ' όψιν την υπεράσπισιν του ενδιαφερομένου, θεωρώ αυτήν αβάσιμον και επιβεβαιώ ως ορθήν την πράξιν μου'. Τοιαύτη 'κάλυψις' εκ των υστέρων της γενομένης παραλείψεως του τύπου της ακροάσεως δεν είναι δυνατή. Είναι όμως δυνατή η έκδοσις ν έ α ς διοικητικής πράξεως, ισχυούσης εκ ηυς, 15 στηριζομένης εις την όψιμον ακρόασιν και εξαφανίζούσης την προηγηθείσαν ή επιβεβαιούσης, πάντοτε εκ ηυς, το περιεχόμενον της προηγηθείσης, ουδέποτε όμως ανατρεχούσης."

20 Για το λόγο αυτό, η επίδικη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί για έλλειψη επαρκούς έρευνας.

Συνεπώς, η προσφυγή επιτυγχάνει. Οι καθ' ων η αίτηση να πληρώσουν τα έξοδα.

Τα έξοδα να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή.

Επίδικη απόφαση ακυρώνεται με έξοδα.